

Fundacja Edukacji Europejskiej

„Rynek pracy dla osób niepełnosprawnych w powiecie wałbrzyskim: perspektywy rozwoju oraz bariery wzrostu”

Justyna Piasecka
Zastępca Dyrektora
Powiatowego Urzędu Pracy
w Wałbrzychu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Tabela nr 1.
Bezrobocie rejestrowane w powiecie wałbrzyskim w latach 2007 -
2011

Ip.	Wyszczególnienie	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Liczba bezrobotnych w powiecie wałbrzyskim					
	Ogółem	10679	9863	12286	11511	11469
	W tym kobiety	6411	5734	6612	6098	6055
2	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych					
	Ogółem	879	840	1167	1109	1051
	W tym kobiety	525	504	674	599	570
3	Udział w % osób niepełnosprawnych w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych	8,2%	8,5%	9,4%	9,6%	9,1%

Tabela nr 2.

Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych w powiecie wałbrzyskim w latach 2007 – 2011 w podziale na osoby długotrwale bezrobotne i poprzednio pracujące

Ip.	Wyszczególnienie	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych Ogółem	879	840	1167	1109	1051
2	W tym długotrwale bezrobotni	-	-	662	705	639
3	W tym poprzednio pracujący	830	785	1100	1033	990

Tabela nr 3.

Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych w powiecie wałbrzyskim w latach 2007 – 2011 według wieku

Ip.	Grupy bezrobotnych według wieku	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	18 - 24	33	40	46	46	35
2	25 - 34	95	96	124	126	117
3	35 - 44	119	116	151	144	132
4	45 - 54	468	429	558	473	410
5	55 - 59	146	142	257	287	304
6	60 - 64	18	17	31	33	53
	RAZEM	879	840	1167	1109	1051

Tabela nr 4.

Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych w powiecie wałbrzyskim
w latach 2007 – 2011 według wykształcenia

Ip.	Grupy bezrobotnych według wykształcenia	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	wyższe	23	24	35	41	47
2	Policealne i średnie zawodowe	135	145	212	208	190
3	Średnie ogólnokształcące	46	44	59	53	50
4	Zasadnicze zawodowe	307	308	439	401	393
5	gimnazjalne	6	9	8	13	13
6	Podstawowe i podstawowe nieukończone	362	310	414	393	358
	RAZEM	879	840	1167	1109	1051

Tabela nr 5.

Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych w powiecie wałbrzyskim
w latach 2007 – 2011 według stażu pracy

Ip.	Grupy bezrobotnych według stażu pracy (w latach)	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Do 1 roku	78	73	78	82	78
2	1 – 5	123	118	168	169	154
3	5 – 10	106	106	146	114	119
4	10 – 20	230	224	302	288	251
5	20 – 30	243	226	320	299	299
6	30 lat i więcej	50	38	86	81	89
7	Bez stażu	49	55	67	76	61
RAZEM		879	840	1167	1109	1051

Tabela nr 6.

Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych w powiecie wałbrzyskim
w latach 2007 – 2011 według czasu pozostawania bez pracy

Ip.	Grupy bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach)	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Do 1 miesiąca	88	96	67	93	85
2	1 – 3	136	162	171	194	172
3	3 – 6	119	122	206	154	186
4	6 – 12	144	150	260	202	177
5	12 – 24	156	127	233	244	206
6	Powyżej 24 miesięcy	236	183	230	222	225
RAZEM		879	840	1167	1109	1051

Tabela nr 7.

Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych w powiecie wałbrzyskim
w latach 2007 – 2011 według stopnia niepełnosprawności

Ip.	Grupy bezrobotnych według stopnia niepełnosprawności	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Znaczny	6	6	8	7	7
2	Umiarkowany	273	289	434	408	386
3	Lekki	600	545	725	694	658
RAZEM		879	840	1167	1109	1051

Tabela nr 8. Niepełnosprawni objęcie IPD w 2011 roku

Ip.	Wyszczególnienie	Rok 2011
1	Bezrobotni niepełnosprawni, dla których przygotowano IPD	184
2	Bezrobotni niepełnosprawni, którzy przerwali realizację IPD	59
3	Bezrobotni niepełnosprawni, którzy zakończyli realizację IPD	38
4	Bezrobotni niepełnosprawni realizujący IPD w końcu roku	220

Tabela nr 9.

Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej dla niepełnosprawnych
w 2011 roku

Ip.	Wyszczególnienie	Miejsca pracy zgłaszane ogółem	Z ogółem dotyczące pracy subsydiowa nej	Z ogółem z sektora publicznego
1	Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	541	127	51
2	Z ogółem zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	456	42	18
3	Z ogółem miejsca aktywizacji zawodowej	85	85	33

Tabela nr 10.

Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych według wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy w 2011 roku

Ip.	Grupy bezrobotnych według wykształcenia	Z tego według czasu pozostawania bez pracy						
		Niepełnosprawni bezrobotni ogółem	Do 1 m-ca	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	Pow. 24 m-cy
1	Wyższe	47	5	15	10	6	8	3
2	Policealne lub średnie zawodowe	190	12	36	26	37	45	34
3	Średnie ogólnokształcące	50	4	5	11	11	9	10
4	Zasadnicze zawodowe	393	31	59	70	68	80	85
5	Gimnazjalne	13	2	2	5	0	2	2
6	Podstawowe i niższe	358	31	55	64	55	62	91
	RAZEM	1051	85	172	186	177	206	225

Tabela nr 11.

Struktura bezrobotnych niepełnosprawnych według wieku i czasu pozostawania bez pracy w 2011 roku

Ip.	Wiek	Z tego według czasu pozostawania bez pracy						
		Niepełnosprawni bezrobotni ogółem	Do 1 m-ca	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	Pow. 24 m-cy
1	18 - 24	35	5	6	12	6	5	1
2	25 - 34	117	8	16	20	23	28	22
3	35 - 44	132	9	34	32	16	18	23
4	45 - 54	410	36	61	62	85	80	86
5	55 - 59	304	23	48	51	37	62	83
6	60 - 64	53	4	7	9	10	13	10
RAZEM		1051	85	172	186	177	206	225

Tabela nr 12.

Struktura bezrobotnych według najczęstszych rodzajów niepełnosprawności i czasu pozostawania bez pracy w 2011 roku

Ip.	Rodzaj niepełnosprawności	Z tego według czasu pozostawania bez pracy						
		Niepełnosprawni ogółem	Do 1 m-ca	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	Pow. 24 m-cy
1	Upośledzenie umysłowe	16	0	1	4	4	4	3
2	Choroby psychiczne	74	8	16	13	10	7	20
3	Zaburzenia głosu, mowy i słuchu	70	4	16	15	12	12	11
4	Choroby narządu wzroku	81	2	13	16	12	21	17
5	Upośledzenia narządu ruchu	497	44	87	80	77	107	102
6	Choroby ukł. oddechowego i krążenia	120	5	16	10	25	20	34
7	Choroby neurologiczne	32	7	4	7	4	5	5

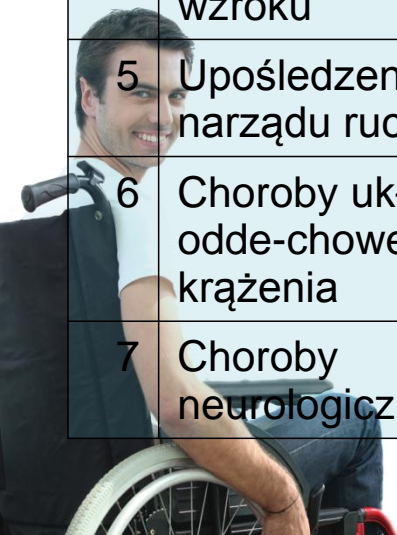

Tabela nr 13.

Powody wyłączeń z ewidencji osób niepełnosprawnych w latach 2007 – 2011
w szczególności:

Ip.	Powody wyłączeń	Rok				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Podjęcie pracy	609	468	436	606	660
2	Odmowa przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy	Brak danych	Brak danych	23	32	40
3	Rezygnacja lub niepotwierdzenie statusu gotowości do pracy	252	283	418	453	480
4	Utrata statusu osoby niepełnosprawnej	157	160	157	197	228

Instrumenty wynikające z ustawy z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz 415 z późn.zm.) kierowane do osób bezrobotnych, w tym także osób niepełnosprawnych:

- 1) dodatek aktywizacyjny (art. 48 ustawy) do 50% zasiłku tj.380,70zł
- 2) środki na podjęcie dział. gospodarczej, na założ. lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej (art. 46 ust 1 pkt 2 ustawy) do odpowiednio 6-go, 4- go lub 3-go przec. wynagr.
- 3) refundacja kosztów opieki nad dzieckiem (art. 61 ustawy) do 50% zasiłku
- 4) stypendia w okresie kontynuowania nauki (art. 55 ustawy) w wys.100% zasiłku tj.913,20zł
- 5) zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania (art. 45 ustawy).

Usługi określone w ustawie z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz 415 z późn.zm.) adresowane do bezrobotnych, w tym także niepełnosprawnych tj.:

- 1) pośrednictwo pracy (w tym międzynarodowe pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES funkcjonującej w państwach EOG i Szwajcarii)
- 2) poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa,
- 3) pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- 4) organizacja szkoleń,
- 5) finansowanie studiów podyplomowych
- 6) udzielanie pożyczek na sfinansowanie szkolenia,
- 7) finansowanie kosztów egzaminów i licencji.

Instrumenty adresowane do podmiotów zainteresowanych zatrudnieniem bezrobotnych, w tym także niepełnosprawnych tj:

- 1) refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (art. 46 ust 1 pkt 1 ustawy) - do 6-go przeciętnego wynagrodzenia,
- 2) prace interwencyjne (art. 51, art. 56),
- 3) prace społ.- użyteczne (art. 73a ustawy) - min 7,3zł/h
- 4) roboty publiczne (art. 57 ustawy) -do 50% przec. wynagr.
- 5) staż (art. 53) –stypendium 120% zasiłku tj.913,70zł
- 6) refundacja kosztów składek na ubezpie. społ. w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego (art. 47 ustawy)- do 300% minimalnego wynagr.

Aktywizacja bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu z orzeczoną stopniem niepełnosprawności ze środków **PFRON**:

1. Środki na podjęcie dział. gosp., rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej do 15-go przeciętnego wynagrodzenia
2. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej do 15-go przeciętnego wynagrodzenia
3. Usługi i instrumenty rynku pracy kierowane do poszukujących pracy na zasadach jak dla bezrobotnych: szkolenia, staże, prace interwencyjne, badania lekarskie, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania.

Tabela nr 14.

Wysokość i przeznaczenie środków z PFRON w latach 2008-2011 na aktywizację osób zarejestrowanych w PUP w Wałbrzychu

Lp	Rok	Środki w tys. zł	Szkolenia	Staż	Jednora-zowe śr. na DG	Zwrot kosztów wynagrodzeń i składek	Dojazdy	Zwrot wyposażenia stanowiska	Przygotowanie zawodowe
1	2011	509,5	0	4	16	0	0	0	0
2	2010	670,7	0	12	12	0	1	1	0
3	2009	738,5	0	13	13	5	1	1	2
4	2008	1.100,0	20	6	8	5	5	4	24

Tabela nr 15.
Najczęściej zgłaszane oferty pracy w latach 2010-2011

Rodzaj stanowisk/branż	Rok 2010	Rok 2011
Pracownik biurowy	6	31
Pracownik budowlany	4	7
Pracownik ochrony	52	113
Gastronomia i hotelarstwo	8	11
Handel	33	33
Pracownicy produkcyjni	19	111
Pracownicy do prac prostych	108	213
Usługi opiekuńcze	20	10

Podsumowanie:

1. Rosnący udział osób niepełnosprawnych w liczbie bezrobotnych
2. Najliczniejsze grupy niepełnosprawnych: os w wieku 45-54 lata, o wykształceniu zasadniczym zawodowym lub niższym, ze stażem pracy od 20 do 30 lat, bezrobotne powyżej 24 m-cy, z lekkim stopniem niepełnosprawności, z upośledzeniami narządu ruchu i układu krążenia
3. Ponad 45% niepełnosprawnych w 2011r zrezygnowało ze statusu os bezrobotnej lub nie potwierdziło gotowości do pracy
4. Najwięcej ofert pracy dla niepełnosprawnych dotyczy prac prostych
5. Oferty pracy kierowane są gł. do osób ze stopniem lekkim i umiarkowanym, najczęściej z doś. zawodowym, wyksz. kierunkowym lub uprawnieniami do wykonywania zawodu
6. Malejące środki PFRON przeznaczone na aktywizację niepełnosprawnych

Bariery wzrostu zatrudnienia osób niepełnosprawnych:

1. Wiek osób niepełnosprawnych 50+
2. Długi okres pozostawanie bez zatrudnienia
3. Przeciwskazania zdrowotne do wykonywania pracy w zawodzie wyuczonym lub dotychczas wykonywanym
4. Ograniczanie środków PFRON w dyspozycji pup
5. Niechęć pracodawców do zatrudniania os niepełnosprawnych
6. Poszukiwanie przez pracodawców „sprawnych” niepełnosprawnych
7. Brak akceptacji widocznych dysfunkcji w środowisku pracy
8. Stereotypowe postrzeganie niepełnosprawności

Perspektywy rozwoju rynku pracy dla osób niepełnosprawnych w powiecie wałbrzyskim:

1. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w liczbie osób aktywizowanych przez pup w ramach projektu systemowego realizowanego w ramach PO KL
2. Ocena realizacji w/w projektu w kontekście efektywności w postaci zatrudnienia po stażu
3. System zachęt adresowany do pracodawców gotowych do aktywizacji niepełnosprawnych stworzony przez pup w Wałbrzychu
4. Utworzenie modelu obsługi wspólnych klientów PUP, PCPR i MOPR ze szczególnym uwzględnieniem osób z grup defaworyzowanych na rynku pracy w tym także osób niepełnosprawnych

Dziękuję za uwagę

Justyna Piasecka
Zastępca Dyrektora
Powiatowego Urzędu Pracy
w Wałbrzychu

